

№ 103

13 ноябрь 2023 ел

**Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Чирмешән авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

**Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районының
Чирмешән авыл жирлегендә
муниципаль хезмәт турында
нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы №25-ФЗ, «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге №273-ФЗ Федераль законнар, «Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы» 2013 елның 25 июнендәге №50-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне расларга (кушымта).

2. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Чирмешән авыл жирлеге Советы карарының үз көчен югалтуын танырга:

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 26 апрелендәге № 124;

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 26 апрелендәге № 124 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» 2018 елның 29 августындагы № 136;

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 26 апрелендәге № 124 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» 2019 елның 15 мартындагы № 161;

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 26 апрелендәге № 124 Татарстан Республикасы

Чирмешән муниципаль районының Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» 2019 елның 29 июлендәге № 172;

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 26 апрелендәге № 124 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» 2019 елның 17 сентябрендәге № 173;

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 26 апрелендәге № 124 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» 2020 елның 17 мартындагы № 191;

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 26 апрелендәге № 124 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» 2020 елның 3 июлендәге № 198;

- «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмәне раслау хакында» 2018 елның 26 апрелендәге № 124 Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» 2021 елның 30 сентябрендәге № 39.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (pravo.tatarstan.ru) һәм Чирмешән муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Чирмешән авыл җирлеге башлыгы урынбасарына, Совет рәисе урынбасарына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Чирмешән авыл җирлеге
Башлыгы, Совет рәисе

Р.Т.Айбатов

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл җирлегендә муниципаль хезмәт турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл җирлегендә муниципаль хезмәт (алга таба текст буенча «Җирлек») - хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында даими нигездә гамәлгә ашырыла торган гражданның һөнәри эшчәнлеге.

2. Муниципаль хезмәткәр өчен яллаучы булып Татарстан Республикасы «Чирмешән муниципаль районының Чирмешән авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге тора, аның исемненән яллаучы вәкаләтләрән яллаучы вәкиле (эш бирүче) башкара.

3. Эшкә алучының (эш бирүченең) вәкиле булып җирлек башлыгы, җирлекнең башкарма комитеты җитәкчесе яки эшкә алучының (эш бирүченең) вәкиле вазифаларын башкарырга вәкаләтле башка кеше була ала.

4. Җирлектә муниципаль хезмәт Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы № 25-ФЗ Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, муниципаль район Уставы, әлеге Нигезләмә һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән муниципаль хезмәтнең төп принципларына ярашлы рәвештә башка муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

2.1. Җирлектә муниципаль хезмәт вазыйфасы - Җирлек уставына ярашлы рәвештә барлыкка килә торган, җирле үзидарә органы яки муниципаль вазифаны биләүче затның вәкаләтләрән үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән бурычлар даирәсе белән җирлекнең җирле үзидарә органында вазыйфа.

2.2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрына ярашлы рәвештә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

2.3. Муниципаль хезмэт вазыйфаларының икеләтә атамасы муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексында (алга таба текст буенча – Кодекс) билгеләнгән очракларда рөхсәт ителә.

2.4. Жирле үзидарәнең башка органы (башка структур бүлекчә) житәкчесе вазифасының исеме Жирлек уставы һәм Жирле үзидарә органы турында нигезләмәләр белән билгеләнә.

2.5. Муниципаль хезмэт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

3. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

3.1. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмэт (дәүләт хезмәте) стажына яки белгечлек буенча эш стажына, вазыйфа бурычларын үтәү өчен кирәкле һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә куела.

3.2. Квалификация таләпләре муниципаль хокукый актлар белән расланган вазыйфаи инструкциялар белән, кодексның 8 статьясының 3 өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмэт вазифаларын биләү өчен типовой квалификация таләпләре нигезендә билгеләнә.

3.3. Әйдәп баручы, өлкән һәм кече төркемнәрдәге муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмэт стажына яки белгечлек буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнми.

3.4. Әлеге статья максатларында муниципаль хезмэт стажын билгеләгәндә тиешле вазыйфаи төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби һәм хокук саклау вазыйфаларында эш стажы да исәпкә алына.

3.4.1. Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәкле белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек буенча эш стажын, эзерлек юнәлешен исәпләгәндә, әлеге белгечлек буенча, граждан (муниципаль хезмәткәр) тарафыннан күрсәтелгән белгечлек буенча белем һәм (яки) квалификация турында документ алганнан соң эзерлекнең бу юнәлешә буенча эшнең хезмэт чоры кертелә.

3.4.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре каралмаган очракта, белгечлек, эзерлек юнәлешә буенча эш стажын исәпләгәндә, күрсәтелгән стажга муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәкле белем һәм күнекмәләр алган гражданның (муниципаль хезмәткәрнең) эш чорлары муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә торган дәрәжәдәге һөнәри белем турында документ алганнан соң кертелә.

3.5. Контракт буенча билгеләнә торган башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләп итеп, кимендә биш ел идарә итү

эшчәнлеге тәҗрибәсе булуы билгеләнә. Идарә итү эшчәнлеге дип әлеге өлештә житәкче, оешма житәкчесе урынбасары, дәүләт органы, муниципаль орган, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчәләре вазифаларында эшләү аңлатыла.

3.5.1. Белгеч яисә магистрның кызыл дипломы булган затлар өчен диплом бирелгән көннән алып өч ел дәвамында муниципаль хезмәт стажына яисә муниципаль хезмәтнең төп вазифаларын биләү өчен белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнә - муниципаль хезмәт стажына кимендә ярты ел яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча бер ел эш стажы.

3.5.2. 2020 елның 1 октябрәнән соң авыл җирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасары (секретаре) вазифасын биләү өчен әлеге Нигезләмәнең 3.2 пунктындагы өченче абзацында каралган квалификация таләпләре 2020 елның 1 октябрәнә кадәр вазифага билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләргә һәм әлеге пункт нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актларда каралган тиешле квалификация таләпләренә карата кулланылмый.

3.5.3. Муниципаль хезмәт вазифаларының өлкән һәм (яисә) кече төркемнәре вазифаларын биләү өчен 2022 елның 1 гыйнварына кадәр һөнәри белем дәрәжәсенә квалификация таләпләре куелмый дип билгеләргә (урта гомуми белем булган очракта), әгәр муниципаль хезмәтнең тиешле вазифасы буенча вазифаи бурычларына «Татарстан Республикасында тәртипне саклауның җәмәгать пунктлары турында» 2015 елның 25 апрелендәге № 33-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы нигезендә җәмәгать тәртибен тәмин итүдә катнашу керсә.

4. Муниципаль хезмәткәрләренң класс чиннары, аларны муниципаль хезмәткәрләргә бирү тәртибе, муниципаль хезмәтнең сыйныф чинын саклау һәм аннан мәхрүм итү

4.1. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләренң һөнәри әзерлек дәрәжәсенә муниципаль хезмәт вазифаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

4.2. Җирлектә муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге сыйныф чиннары бирелә: муниципаль хезмәтнең югары вазифаларын биләүче - 1, 2 яки 3 нче класслы чын муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең төп вазифаларын биләүче - 1, 2 яки 3 класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазифаларын биләүче - 1, 2 яки 3 нче класслы муниципаль хезмәт киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазифаларын биләүче - муниципаль хезмәтнең 1, 2 яки 3 класслы референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазифаларын биләүче - муниципаль хезмәтнең 1, 2 яки 3 класслы секретаре.

4.3. Муниципаль хезмәт вазифаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә кертү Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазифалары реестрына ярашлы рәвештә башкарыла.

4.4. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәт вазифалары төркеме чикләрендә муниципаль хезмәтнең биләнә торган вазифасына ярашлы рәвештә, элеккеге класс чинында булган вакытын исәпкә алып, эзлекле рәвештә бирелә.

4.5. Класс дәрәжәсе беренче яки чираттагысы булырга мөмкин.

4.6. Билгеле бер төркем муниципаль хезмәт вазифасына беренче тапкыр билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класс чины бирелә.

4.7. Федераль дәүләт граждан хезмәтенең класс чины, дипломатик рангы, хәрби яки махсус исеме, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яки Россия Федерациясенең башка субъектының класс чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разряды булган граждан муниципаль хезмәткә кергәндә, беренче класс чины аңа муниципаль хезмәт вазифалары төркеме чикләрендә биләгән вазифасына ярашлы бирелә.

4.8. Муниципаль хезмәткәргә класс чинын бирү максатларында 4.7 пунктка ярашлы рәвештә Кодекста билгеләнгән муниципаль хезмәтнең квалификация разрядлары һәм класс чиналары нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазифалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазифалары нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте сыйныф чиннары һәм федераль дәүләт граждан хезмәте, Россия Федерациясенең башка субъектының дәүләт граждан хезмәте сыйныф чиннары нисбәте кулланыла, шулай ук федераль дәүләт гражданлык хезмәтенең сыйныф чиннары, дипломатик ранглар, хәрби һәм махсус званиеләр нисбәте.

4.9. Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класс чинын биргәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класс чинында, дипломатик рангта, хәрби яки махсус званиедә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яки Россия Федерациясенең башка субъектының класс чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылыгы исәпкә алына.

4.10. Беренче класс чины муниципаль хезмәткәргә сынау уңышлы тәмамланганнан соң бирелә, ә әгәр сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазифасына билгеләнгәннән соң өч айдан да иртәрәк түгел.

4.11. 2 нче һәм 3 нче сыйныфларның муниципаль хезмәт секретаре һәм референты сыйныф чиннарында булуның минималь вакыты бер ел тәшкит итә, муниципаль хезмәт киңәшчесе һәм 2 нче һәм 3 нче сыйныфларның муниципаль киңәшчесе - ике ел, 2 нче һәм 3 нче сыйныфларның чын муниципаль киңәшчесе - бер ел булып тора. Секретарь, референт, муниципаль хезмәт киңәшчесе, муниципаль киңәшче һәм 1 нче класслы чын муниципаль киңәшче сыйныф чинында булу вакыты билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрнең сыйныф чинында күтәрелү аларны тиешле төркемдәге муниципаль хезмәтнең югары вазифаларына күчәргәндә мөмкин.

4.12. Бирелгән класс чинында булу вакыты ул бирелгән көннән исәпләнә.

4.13. Класс чины бирү көне булып класс чины бирү турында карар кабул ителгән көн санала. Квалификация имтиханы нәтижеләре буенча класс чины бирелгән очракта, муниципаль хезмәткәрләрнең квалификация имтиханын тапшыру көне класс чины бирелгән көн дип санала.

4.14. Чираттагы сыйныф чины муниципаль хезмәткәргә элекке сыйныф чинында муниципаль хезмәтне үтү өчен билгеләнгән срок тәмамланганнан соң, муниципаль хезмәткәрләрнең үз хезмәт бурычларын тиешенчә үтәвә һәм муниципаль хезмәткәргә бирелә торган сыйныф чинына тиң яки аннан югарырак сыйныф чины каралган муниципаль хезмәт вазифасын биләвә шартларында бирелә.

4.15. Чираттагы сыйныф чины дисциплинар жазалары булган муниципаль хезмэткэрлэргә, шулай ук хезмэт тикшерүе үткэрелгән яки жинаять эше кузгатылган муниципаль хезмэткэрлэргә бирелми.

4.16. Муниципаль хезмэттә махсус аерымлыклары өчен бүләкләү чарасы буларак муниципаль хезмэткэргә класс чины бирелергә мөмкин:

1) әлеге Нигезләмәнең 4.11 пункттында тиешле сыйныф чинында муниципаль хезмэтне үтү өчен билгеләнгән срок тәмамланганчы, әмма элек бирелгән сыйныф чинында алты ай булудан да иртэрәк түгел, - муниципаль хезмэт вазифаларының бу төркеменә туры килгән чираттагы сыйныф чинынан югары түгел;

2) биләнә торган вазыйфа керә торган муниципаль хезмэт вазыйфалары төркеме чикләрендә класс чиннары эзлеклелеген сакламыйча гына бер баскычка югарырак, - 1 нче класс - 3 нче класс чины булган муниципаль хезмэткэргә, әмма әлеге Нигезләмәнең 4.11 пункттында 3 нче класс чинында муниципаль хезмэтне үтү өчен билгеләнгән срок тәмамланганнан да иртэрәк түгел.

4.17. Муниципаль хезмэткэрне вазыйфаларның элеккегә төркем чикләрендә муниципаль хезмэтнең югарырак вазифасына билгеләгәндә, аңа чираттагы класс чины бирелә ала, әгәр әлеге Нигезләмәнең 4.11 пункттында билгеләнгән аның элеккегә класс чинында булу вакыты тәмамланса.

4.18. Муниципаль хезмэткэрне муниципаль хезмэт вазифаларының элек биләгәннән югарырак төркеменә карый торган муниципаль хезмэт вазифасына билгеләгәндә, күрсәтелгән хезмэткэргә, әгәр бу класс чины муниципаль хезмэткэрнең класс чинынан югарырак булса, муниципаль хезмэт вазифалары төркеме өчен беренче булган класс чины бирелә. Бу очракта класс чины эзлеклелекне сакламыйча һәм элеккегә класс чинында булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

4.19. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын вәкаләтләрнең билгеле срогына биләүче муниципаль хезмэткэрлэргә, муниципаль хезмэт вазыйфаларының югары төркеменә караган муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүче муниципаль хезмэткэрләрдән тыш, класс чины квалификация имтиханы нәтижеләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дәүләт граждан хезмэткэрләре тарафыннан квалификация имтиханын тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткэрелә.

4.20. Муниципаль хезмэткэрлэргә сыйныф чины муниципаль район Башлыгы тарафыннан муниципаль хезмэткэрнең турыдан-туры житәкчесе тәкъдим иткәннән соң бирелә.

Класс чины муниципаль хезмэт вазифаларын биләүче муниципаль хезмэткэрлэргә бирелә:

1) жирлекнең Башкарма комитетында - жирлекнең Башкарма комитеты житәкчесе тәкъдиме буенча;

Тәкъдимгә муниципаль хезмэткэрнең һөнәри эзерлек дәрәжәсенә муниципаль хезмэт вазыйфалары классификациясенә ярашлы рәвештә муниципаль хезмэт вазыйфаларына куелган квалификация таләпләренә туры килүен раслаучы түбәндәге документлар кушыла:

1) муниципаль хезмэткэргә белем, күнекмәләр һәм осталык дәрәжәсе (һөнәри дәрәжә) турында бәяләмә.

Бәяләмәдә күрсәтелә:

а) муниципаль хезмэткэрнең фамилиясе, исеме, әтисенәң исеме;

б) муниципаль хезмэт вазыйфасы;

в) муниципаль хезмэткэрнең класс чины, аны бирү датасын күрсәтеп (класс чины булганда);

г) жирле үзидарә органы функцияләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләрне хәл итүдә муниципаль хезмэткэрнең биләгән вазыйфасы буенча эшчәнлек юнәлеше һәм катнашу дәрәжәсе турында мәгълүмат;

д) муниципаль хезмэткэрнең һөнәри дәрәжәсен мотивацияле бәяләү;

е) муниципаль хезмэткэрнең өстәмә һөнәри белеме турында мәгълүмат;

е) белешмә-объективка;

ж) квалификация имтиханын тапшыру алдыннан класс чины бирелгән очракта муниципаль хезмэткэрләргә квалификация имтиханын тапшыру турында аттестация комиссиясе карары белән имтихан кәгазе күчермәсе.

4.21. Муниципаль хезмэткэргә сыйныф чины бирү турында карар, әлеге Нигезләмәнең 4.15 сәндә күрсәтелгән очрактан тыш, бер айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханы уздырылган көннән бирле;

2) класс чинын бирергә вәкаләтле органга яки жирле үзидарәнең вазыйфаи затына барлык кирәкле документлар белән класс чинын бирү турында тәкъдим кертелгән көннән башлап, - квалификация имтиханыннан башка класс чинын биргәндә.

4.22. Муниципаль хезмэткэрләре муниципаль хезмэтнең башка вазифаларына күчәргәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән азат иткәндә муниципаль хезмэткэргә бирелгән класс чины саклана. Муниципаль хезмэткэрне муниципаль хезмәтнең башка вазифасына билгеләгәндә, аңа бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә саклана.

4.23. Муниципаль хезмэткэргә класс чины бирү турында мәгълүмат муниципаль хезмэткэрнең шәхси эшенә һәм хезмәт кенәгәсенә кертелә.

4.24. Бирелгән класс чины биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән азат ителгәндә (шул исәптән пенсиягә чыккач), шулай ук муниципаль хезмәткә яңадан кергәндә муниципаль хезмәткәрдә саклана.

4.25. Муниципаль хезмэткэрне муниципаль хезмәтнең башка вазифасына билгеләгәндә, аңа бирелгән класс чины билгеләнгән тәртиптә чираттагы класс чины бирелгәнчә саклана.

4.26. Бирелгән класс чинынан мәхрүм итү федераль законнарда ярашлы рәвештә суд карары буенча мөмкин.

5. Муниципаль хезмэткэрнең хокукый хәле (статусы)

5.1. Муниципаль хезмэткэр булып федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән тәртиптә жирле бюджет акчалары хисабына түләнә торган акчалата ярдәм өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны башкаручы граждандан тора.

5.2. Муниципаль хезмэткэр түбәндәгеләргә хокуклы:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгеләүче документлар, вазыйфа бурычларын үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәт буенча үсеш шартлары белән танышу;

2) вазифа бурычларын үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартларны тәмин итү;

3) хезмэт законнары, муниципаль хезмэт турындагы законнар һәм хезмэт килешүе (контракты) нигезендә хезмэт хакы һәм башка түләүләр;

4) эш (хезмэт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпуск бирү белән тәмин ителгән ял;

5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле мәгълүмат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертү;

6) үз инициативасы белән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста катнашу;

7) муниципаль хокукый актка ярашлы рәвештә жирле бюджет акчалары хисабына өстәмә һөнәри белем алу;

8) шәхси мәгълүматны саклау;

9) шәхси эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлегенә турында фикерләр һәм башка документлар белән танышу, аларны шәхси эшенә керткәнче, шулай ук шәхси эшенә аның язма аңлатмаларын кертү;

10) берләшмә, шул исәптән үз хокукларын, социаль-икътисади һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен һөнәри берлекләр булдыру хокукы;

11) шәхси хезмэт бәхәсләрен хезмэт законнары нигезендә карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, шул исәптән аларны бозуларны судка шикаять итү;

12) Россия Федерациясә законнары нигезендә пенсия белән тәмин итү.

5.2.1. Муниципаль хезмәткәр, әгәр бу мәнфәгатьләр конфликтына китермәсә һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында»гы Федераль законда башкасы каралмаган булса, яллаучы (эш бирүче) вәкиленә алдан язмача хәбәр итүе белән башка түләүле эшне башкарырга хокуклы.

5.3. Муниципаль хезмәткәр тиеш:

1) Россия Федерациясә Конституциясен, федераль конституцион законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, жирлек Уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәмин итәргә;

2) вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә вазифа бурычларын үтәргә;

3) вазифа бурычларын үтәгәндә кеше һәм гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, расасына, милләтенә, теленә, дингә һәм башка шартларга мөнәсәбәтенә карамыйча, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында билгеләнгән эчке хезмэт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфай инструкцияне, хезмэт мәгълүматлары белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазифа бурычларын тиешенчә үтәү өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен саклау;

6) дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүче мәгълүматларны, шулай ук вазифа бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны, шул исәптән гражданның шәхси тормышына

һәм сәламәтлегенә кагылышлы яки аларның намусына һәм дәрәжәсенә кагылышлы мәгълүматларны ачмаска;

7) дәүләт һәм муниципаль милекне, шул исәптән аңа вазифа бурычларын үтәү өчен бирелгән милекне сакларга;

8) Россия Федерациясе законнарында каралган үзең һәм гаилә әгъзалары турында мәгълүматны билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) Россия Федерациясе гражданлыгы яисә аңа ярашлы рәвештә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы чит ил гражданлыгы (подданствосы) туктатылуы турында муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма Россия Федерациясе гражданлыгы яки аңа ярашлы рәвештә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясенә халыкара килешүендә катнашучы чит ил гражданлыгы (подданствосы) туктатылганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча язма рәвештә хәбәр итәргә;

10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» гы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне үтәү, йөкләмәләрне үтәү, тыюларны бозмау;

11) үзенә турыдан-туры начальнигына вазифа бурычларын үтәгәндә шәхси кызыксыну турында язма рәвештә хәбәр итәргә, бу мәнфәгатьләр конфликтна китерергә мөмкин, һәм мондый конфликтны булдырмау буенча чаралар күрергә.

12) муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма чит ил гражданлыгын (подданствосын) алган яки яшәүгә рөхсәт яисә чит ил территориясендә гражданның даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алган көннән алып биш эш көненнән дә соңга калмыйча, чит ил дәүләтенең гражданлыгын (подданствосын) алу яки яшәүгә рөхсәт яисә чит ил территориясендә гражданның даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алу турында язма рәвештә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) хәбәр итәргә.

5.4. Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән законсыз йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган йөкләмәне тиешле житәкчедән алганда, муниципаль хезмәткәр әлегә йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин булган федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, муниципаль хокукый актлар нигезләмәләрен күрсәтеп, йөкләмә биргән житәкчегә язма рәвештә әлегә йөкләмәнең законсызлыгын дәлилләүне тапшырырга тиеш. Әлегә йөкләмәне житәкче язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Законсыз йөкләмә үтәлгән очракта муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

5.4.1. Житәкче булган муниципаль хезмәткәр, жирле үзидарә органында мәнфәгатьләр конфликтна булдырмау максатыннан, күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында әлегә жирле үзидарә органының сайлап куелган профсоюз органында муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен яклый алмый.

5.5. Граждан муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттә була алмый түбәндәге очракларда:

1) аны законлы көченә кергән суд карары белән эшкә сәләтсез яки чикләнгән эшкә сәләтле дип тану;

2) аны законлы көченә кергән суд карары буенча муниципаль хезмәт вазифасы буенча вазифа бурычларын үтәү мөмкинлеген кире кагучы жәзага хөкем итү;

3) дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит иткән белешмәләргә рөхсәтне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр граждан дәгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазифасы буенча яисә муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазифасы буенча вазифаи бурычларны үтәү аларның мәгълүматларын муниципаль хезмәттән файдалану белән бәйлә булса;

4) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»гы Федераль закон нигезендә медицина оешмасы бәяләмәсе белән керүгә яки аны узуга комачаулаучы расланган авыруның булуы;

5) муниципаль хезмәт вазифасын биләү әлеге вазифаи затның турыдан-туры буйсынуына яки контролендә булуына бәйлә булса, жирле администрацияне житәкләүче муниципаль берәмлек башлыгы белән яки муниципаль хезмәт вазифасын биләү берсенен икенчесенен турыдан-туры буйсынуына яки контролендә булуына бәйлә булса, муниципаль хезмәткәр белән якын туганлык яки үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук ир яки хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары, балалары һәм баларның ире яки хатыны);

6) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату;

7) әгәр Россия Федерациясе халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса, чит ил дәүләтенең гражданлыгы (подданлыгы) яки яшәүгә рөхсәт яки гражданның чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булу;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә ялган документлар яки ялган мәгълүматлар тапшыру;

9) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрәндәге № 273-ФЗ Федераль законда (алга таба - «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон) һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырмау яки муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дәрәс булмаган яки тулы булмаган мәгълүматлар тапшыру;

10) чакыру комиссиясе нәтижәсе нигезендә законлы нигезләре булмыйча, хәрби хезмәткә чакыру буенча хәрби хезмәтне үтмәгән дип танылу (контракт буенча хәрби хезмәт үткән гражданның тыш);

11) аның чит ил агенты статусын алуы».

5.5.1. Гражданин билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр жирлек башлыгы, тиешле муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан суд һәм хокук саклау органнары житәкчеләре белән якын туганлык яки үзлек очрагында (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук ир яки хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары, балалары һәм балаларның ире яки хатыны) муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары һәм аудиторы вазифаларын башкара алмый.

5.6. Гражданин контракт буенча Башкарма комитет житәкчесе вазифасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр жирлек башлыгы белән якын туганлык яки үзлек очрагында (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук ир яки хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары, балалары һәм балаларның ире яки хатыны) контракт буенча Башкарма комитет житәкчесе вазифасын башкара алмый.

5.7. Граждан 65 яшькә житкәч муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый, чөнки ул муниципаль хезмәт вазифасын биләү өчен билгеләнгән чик яш.

5.8. Муниципаль хезмәт үтү белән бәйле рәвештә, муниципаль хезмәткәргә тыела:

1) муниципаль хезмәт вазифасын түбәндәге очрақларда биләргә:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазифасына яисә Россия Федерациясе субъекты дәүләт вазифасына сайланганда яисә билгеләнгәндә, шулай ук дәүләт хезмәте вазифасына билгеләнгәндә;

б) муниципаль вазифага сайлау яки билгеләү;

в) һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында түләүле сайлау вазифасына сайлану;

2) коммерцияле яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очрақлардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милек милекчеләр ширкәтенә гомуми жыелышында (конференциясендә) катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән идарә итү, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләр ширкәтенә гомуми жыелышында (конференциясендә) катнашу очрақларыннан тыш) Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртиптә яллаучы вәкиле рәхсәте белән катнашу;

в) Россия Федерациясе субъектының муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләренә берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исемнен оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек гамәлгә куючысы (акционеры, катнашучысы) булып торучы идарә органнарында һәм оешманың ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсэн яки ышанычлы затлар аша шөгылләнәргә;

4) федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль хезмәт вазифасын биләп торган яисә аңа турыдан-туры буйсынган яисә контролендә булган өченче затлар эшләре буенча жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясендә ышанычлы яисә вәкил булырга;

5) физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләүләр) вазифаи вазифалар башкару белән бәйле рәвештә яисә вазифаи бурычларын

үтәүгә бәйле рәвештә алырга. Беркетмә чаралары, хезмәт командировкалары һәм башка рәсми чаралар белән бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәрләргә алынган бүләкләр муниципаль милек дип таныла һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан акт буенча жирле үзидарә органнарына, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә, Россия Федерациясе Граждан кодексы белән билгеләнгән очрактан тыш, тапшырыла. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яки башка рәсми чарага бәйле рәвештә үзе алган бүләкне тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

6) физик һәм юридик затлар акчасына командировкаларга чыгу, жирле үзидарә органы, шулай ук дәүләт хакимияте органнары һәм чит илләрнең жирле үзидарә органнары, халыкара һәм чит ил коммерцияле булмаган оешмалары белән килешү буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкалардан тыш;

7) вазыйфай бурычларны үтәүгә бәйле булмаган максатларда, матди-техник, финанс һәм башка тәмин итү чараларын, башка муниципаль мөлкәтне файдаланырга;

8) муниципаль хезмәт белән бәйле булмаган максатларда федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән мәгълүматларны яки вазыйфай бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган хезмәт мәгълүматын таратырга яки кулланырга;

9) әгәр бу вазифай бурычларга керми икән, жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата гавами әйтелмәләргә, фикерләүләргә һәм бәяләүләргә, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында юл куярга;

10) муниципаль берәмлек башлыгы язма рөхсәтеннән башка чит дәүләтләрдән, халыкара оешмалардан, шулай ук сәяси партияләрдән, башка ижтимагый берләшмәләрдән һәм дини берләшмәләрдән бүләкләр, мактаулы һәм махсус (фәнниләрдән тыш) исемнәр кабул итәргә, әгәр аның вазыйфай бурычларына әлеге оешмалар һәм берләшмәләр белән үзара хезмәттәшлек керә икән;

11) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация өчен вазифай урын өстенлекләреннән файдаланырга;

12) сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатләрәндә үз вазыйфай нигезләмәсен кулланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр сыйфатында халык алдында мөнәсәбәт белдергә;

13) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр структураларын (һөнәр берлекләреннән, шулай ук ветераннар һәм башка ижтимагый үзешчәнлек органнарыннан тыш) төзү яисә күрсәтелгән структураларны булдыруга ярдәм итү;

14) хезмәт бәхәсләрен жайга салу максатларында вазыйфай бурычларны үтәүне туктату;

15) идарә органнары, попечительләр һәм күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешманың башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчеләре составына, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, керергә;

16) яллаучы (эш бирүче) вәкиленең язма рөхсәтеннән башка бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына финанслана торган түләүле эшчәнлек белән, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, шөгыльләнергә.

2. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә хокуклы түгел. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яки күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешманың башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләре составына керергә хокуклы түгел.

3. Граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң оешма яки физик затлар мәнфәгатьләрендә конфиденциаль характердагы мәгълүматларны яисә вазыйфай бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә ана билгеле булган хезмәт мәгълүматын игълан итәргә яки кулланырга хокуклы түгел.

4. Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары белән билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән граждан, муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында, хезмәт шартнамәсе шартларында оешмада вазыйфа биләүгә һәм (яки) әлегә оешмада эшләр башкарырга хокуксыз, федераль законнарда каралган очракларда, әгәр Россия Федерациясе норматив хокукый актлары белән билгеләнә торган тәртиптә бирелә торган муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссия ризалыгыннан башка әлегә оешма белән муниципаль (административ) идарә итүнең аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай (хезмәт) бурычларына кергән булса».

6. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу

6.1. Мәнфәгатьләр конфликты дип муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәнфәгатьләре (турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган) аның вазифа бурычларын объектив үтәвенә йогынты ясыя яки йогынты ясыя ала торган һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәнфәгатьләре белән гражданнының, оешмаларның, жәмгыятьнең, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының, муниципаль районның, торак пунктларның законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килә торган яки килеп чыгарга мөмкин булган хәл аңлатыла, ул әлегә гражданны, оешмалар, жәмгыятьләр, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, муниципаль районның законлы мәнфәгатьләренә зыян китерә ала.

6.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы астында муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай бурычларын үтәгәндә акчалата яки натураль рәвештә керемнәр (нигезсез баету) алу мөмкинлеге, турыдан-туры муниципаль хезмәткәр, аның гайләсе әгъзалары яки «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясындагы 1 өлешендәге 5 пунктында күрсәтелгән затлар өчен, шулай ук муниципаль хезмәткәр финанс яки башка йөкләмәләр белән бәйлә гражданнар яки оешмалар өчен матди файда рәвешендә керемнәр алу мөмкинлеге аңлатыла.

6.3. Мәнфәгатьләр конфликтыны булдырмау яки жайга салу мәнфәгатьләр конфликтының ягы булган муниципаль хезмәткәрнең вазифа яки хезмәт хәлен үзгәртүдән, аны билгеләнгән тәртиптә вазифа (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерүдән һәм (яки) мәнфәгатьләр конфликтының барлыкка килү сәбәбе булган файдадан баш тартудан гыйбарәт булырга мөмкин.

6.4. Әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче затның кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә (катнашу өлешләренә, оешмаларның устав (склад) капиталындагы пайларга) ия булуы мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерергә мөмкин икән, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазьләренә, акцияләренә (катнашу өлешләрен, оешмаларның устав (склад) капиталындагы пайларны) Россия Федерациясенә гражданлык законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

6.5. Мәнфәгатьләр конфликтының бер ягы булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чаралар күрмәве муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

6.6. Муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килүе турында белгән яллаучы вәкиле (эш бирүче), әлеге муниципаль хезмәткәрне, конфликтны жайга салу чорында биләгән муниципаль хезмәт вазифасыннан читләштерелгән барлык вакытта аның өчен акчалата ярдәмне саклау белән биләгән муниципаль хезмәт вазифасыннан читләштерүгә кадәр, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чаралар күрергә тиеш.

6.7. Яллаучының вәкиле булган муниципаль хезмәткәрнең үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуу барлыкка килүе турында белгән муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу буенча чаралар күрмәве муниципаль хезмәттән яллаучы вәкиле булган муниципаль хезмәткәрне эштән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

6.8. Кодекс һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенең гомуми принципларын үтәүләрен тәмин итү һәм жирле үзидарә органында мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу өчен муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу буенча Комиссия төзелә.

7. Керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характерындагы йөкләмәләр турында мәгълүмат бирү

7.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүгә дэгъва кылучы гражданнар, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үзләренә керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирергә тиеш. Күрсәтелгән мәгълүматлар Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында мәгълүмат бирү өчен билгеләнгән тәртиптә, срокларда һәм формада бирелә.

7.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмэт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада үз чыгымнары, шулай ук хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

7.3. Муниципаль хезмәткәр, аның хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрдәге № 230-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукий актлары, әлеге Кодекс, Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенә) норматив хокукий актлары, муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

7.4. Әлеге статьяга ярашлы рәвештә муниципаль хезмәткәрләргә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турындагы мәгълүматлар, эгәр федераль законнар белән алар дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкит итүче мәгълүматларга кертелмәсә, конфиденциаль характердагы мәгълүмат булып тора.

7.5. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү өчен, дини яки башка ижтимагый берләшмәләр, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган рәвештә иганәләр (взнослар) жыю өчен керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турындагы мәгълүматларны куллану рөхсәт ителми.

7.6. Муниципаль хезмәткәрләренә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматны ачуда яки бу мәгълүматларны Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда куллануда гаепле булган затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы.

7.7. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан үзенә керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәү, эгәр мондый мәгълүматны тапшыру мәжбүри булса, яки белә торып дәрәс булмаган яки тулы булмаган мәгълүматлар тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән эштән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

7.8. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүгә дэгъва кылучы гражданнар тарафыннан тәкъдим ителә торган керемнәр, мөлкәт һәм

мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәсләген һәм тулылыгын, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан тәкъдим ителә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәсләген һәм тулылыгын, Россия Федерациясенең норматив хокукый актларына ярашлы рәвештә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданнар тарафыннан тапшырыла торган мәгълүматлар дәрәсләген һәм тулылыгын тикшерү, муниципаль хезмәткәрләрнең чикләүләрен һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турында таләпләрне үтәү, «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән бурычларны башкару Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

8. Муниципаль хезмәткә керү

8.1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә житкән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен Кодекс нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килгән гражданнар, муниципаль хезмәт белән бәйлә чикләүләр сыйфатында «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән шартлар булмаганда керергә хокуклы.

8.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны үткәндә, муниципаль хезмәткәрнең женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфа хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, ышануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйлә булмаган башка шартларга бәйлә рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган чикләүләр яки өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

8.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында гариза;

2) Россия Федерациясә Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкета;

3) паспорт;

4) хезмәт дәфтәре һәм (яки) хезмәт эшчәнлегә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән мәгълүматлар, хезмәт килешүе (контракты) беренче тапкыр төзелгән очрактан тыш;

5) белем турында документ;

6) хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрактан тыш, индивидуаль (персонификацияләнгән) исәп-хисап системасында теркәлүне раслаучы документ;

7) Россия Федерациясә территориясендә яшәү урыны буенча салым органында физик затны исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәп документлары запаста булган гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле кешеләр өчен;

9) медицина оешмасының муниципаль хезмәткә керүгә комачаулаучы авыруның булмавы турында нәтижәсе;

10) муниципаль хезмәткә керүгә кадәрге ел өчен керемнәр, милек һәм милек характерындагы йөкләмәләр турында мәгълүмат;

11) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында каралган башка документлар.

8.4. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» гы Федераль закон һәм әлеге Кодекс нигезендә гражданның муниципаль хезмәткә кергәндә бирелгән мәгълүматлары федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.

Аерым муниципаль берәмлекләрдә федераль законнар белән муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан тапшырыла торган мәгълүматларны тикшерүгә өстәмә таләпләр билгеләнергә мөмкин.

8.5. Тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулаучы шартлар ачыкланган очракта, күрсәтелгән гражданига муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

8.6. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»гы Федераль законда каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып, хезмәт килешүе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү нәтижәсендә хезмәт законнары нигезендә башкарыла.

8.7. Башкарма комитет житәкчесе вазифасына керүче граждан Кодекста билгеләнгән типовой формага ярашлы рәвештә контракт төзи. Контракт буенча Башкарма комитет житәкчесе вазыйфасын биләү тәртибе һәм контракт буенча билгеләнгән зат белән контрактны төзү һәм бетерү тәртибе «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы Федераль закон белән билгеләнә.

8.8. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленең боерыгы белән рәсмиләштерелә.

8.9. Муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт килешүе яклары булып яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм муниципаль хезмәткәр тора.

8.10. Муниципаль хезмәт вазифасына билгеләнгәч, муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы турындагы нигезләмәгә ярашлы рәвештә хезмәт таныклыгы бирелә.

9. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс

9.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә, хезмәт килешүе төзүгә кадәр конкурс булырга мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасына дөгъва итүчеләрнең һөнәри дәрәжәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүен бәяләү гамәлгә ашырыла.

9.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмәтнең вакантлы муниципаль вазыйфаларын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе турында нигезләмә белән билгеләнә.

9.3. Эшкә алуучы вәкиле (эш бирүче) хезмәт килешүе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча вакантлы вазыйфаларны биләүгә конкурс үткәрү буенча Бердәм конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен билгели.

10. Муниципаль хезмэткэрлэрне аттестациялэу

10.1. Муниципаль хезмэткэрне аттестациялэу аның муниципаль хезмэтнең билэгән вазыйфасына туры килүен билгелэу максатыннан үткөрелә. Муниципаль хезмэткэрне аттестациялэу өч елга бер тапкыр үткөрелә.

10.2. Түбәндәге муниципаль хезмэткэрлэр аттестациягә дучар ителми:

1) бер елдан да кимрәк муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүче;

2) 60 яшькә житкәннәр;

3) йөкле хатын-кызлар;

4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә балага өч яшь тулганчы бала карау ялында булганнар. Күрсәтелгән муниципаль хезмэткэрлэрне аттестациялэу ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк мөмкин түгел;

5) вакытлы хезмэт килешүе (контракты) нигезендә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүче.

10.3. Муниципаль хезмэткэрне аттестациялэу нәтижеләре буенча Бердәм аттестация комиссиясе муниципаль хезмэткэрнең муниципаль хезмэт вазыйфасына туры килүе яки туры килмәве турында карар чыгара. Бердәм аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмэткэрлэрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү, шул исәптән аларны вазифаларында күтәрү турында, ә кирәк булганда аттестацияләнгән муниципаль хезмэткэрлэрнең эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирә ала. Аттестация нәтижеләре тавыш бирү нәтижеләрен ясаганнан соң ук муниципаль хезмэткэрлэргә хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

10.4. Аттестация нәтижеләре буенча яллаучы вәкиле (эш бирүче) Аерым муниципаль хезмэткэрлэрне эштә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү яки аттестация көненнән алып бер айдан да артык булмаган вакыт эчендә муниципаль хезмэткэрне аның ризалыгы белән вазифада түбәнәк төшерү турында карар кабул итә. Аттестация нәтижеләре буенча Бердәм аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмэткэрлэрне өстәмә һөнәри белем алу өчен жиберү турында тәкъдимнәр бирә ала.

10.5. Муниципаль хезмэткэрнең вазифасы түбәнәйтелү белән килешмәве яки аның ризалыгы белән муниципаль хезмэтнең башка вазыйфасына күчерелү мөмкинлеге булмаган очрагында, яллаучы вәкиле (эш бирүче) аттестация көненнән алып бер айдан да артык булмаган вакыт эчендә, аттестация нәтижеләре белән расланган квалификация житмәү сәбәпле, биләнә торган вазыйфасына туры килмәү сәбәпле, аны муниципаль хезмэттән азат итә ала. Күрсәтелгән срок тәмамланганнан соң муниципаль хезмэткэрне эштән азат итү яки әлеге аттестация нәтижеләре буенча вазифасыннан төшерү рөхсәт ителми.

10.6. Муниципаль хезмэткэр аттестация нәтижеләрен суд тәртибендә шикаять итәргә хокуклы.

10.7. Муниципаль хезмэткэрлэрне аттестациялэу турындагы нигезләмә муниципаль хокукый акт белән Кодексның 4 нче кушымтасы нигезендә муниципаль хезмэткэрлэрне аттестациялэу турындагы типовой нигезләмәгә ярашлы рәвештә раслана.

11. Муниципаль хезмэткэрнең вазыйфаи инструкциясе

11.1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегә жирле үзидарә органы житәкчесе яки муниципаль хокукый акт белән вәкаләтләнгән башка вазифаи зат тарафыннан расланган вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә башкарыла.

11.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазифаи инструкциясенә кертелә:

1) муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәргә, шулай ук белеменә, муниципаль хезмәт (дәүләт хезмәте) стажына яки белгечлек буенча эш стажына куела торган белем һәм күнекмәләр дәрәжәсенә һәм характерына квалификация таләпләре;

2) жирле үзидарә органы эшчәнлеген көйләүче акт, жирле үзидарә органының структур бүлекчәсе бурычлары һәм функцияләре һәм анда муниципаль хезмәтнең биләнә торган вазифасының функциональ үзенчәлекләре нигезендә вазыйфаи бурычларны үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен муниципаль хезмәткәрнең вазифа бурычлары, хокуклары һәм жаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәр идарә итү һәм башка карарларны үзлегеннән кабул итәргә хокуклы яки бурычлы булган мәсьәләләр исемлегә;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукый актлар проектларын һәм (яки) идарә итү һәм башка карарлар проектларын эзерләгәндә катнашырга хокуклы яки бурычлы булган мәсьәләләр исемлегә;

5) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча карарлар эзерләү, карау сроклары һәм процедуралары, килештерү һәм кабул итү тәртибе;

6) муниципаль хезмәткәрнең шул ук жирле үзидарә органы муниципаль хезмәткәрләре, башка жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләре, гражданнар һәм оешмалар белән вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзара хезмәттәшлек итү процедуралары.

11.3. Вазифа инструкциясе нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә, аттестация үткәргәндә, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алына.

12. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүен өзү өчен нигезләр

12.1. Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган хезмәт килешүен өзү өчен нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүе шулай ук яллаучы (эш бирүче) вәкиле инициативасы буенча да өзелергә мөмкин:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән чик яшькә ирешү;

2) Россия Федерациясе гражданлыгын яки аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы чит ил дәүләте гражданлыгын туктату, аның чит ил гражданлыгын алуы яки яшәүгә рөхсәт яки Россия Федерациясенә халыкара килешүендә катнашмаган чит ил территориясендә Россия Федерациясе гражданының даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алуы, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

3) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында»гы Федераль законның 13, 14, 14.1 һәм 15 статьяларында билгеләнгән муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләренә һәм тыюларны үтәмәү;

4) административ жәзаны дисквалификация рәвешендә куллану;

5) муниципаль хезмәткәрләрнең чит ил агенты статусын алулары».

12.2. Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән чик яшькә житкән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын бер елдан артыкка озайту рөхсәт ителми.

13. Эш (хезмәт) вакыты һәм ял вакыты

13.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә көйләнә.

13.2. Муниципаль хезмәткәргә биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфасын һәм акчалата тәмин итүне саклау белән ел саен отпуск бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнары белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

13.3. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпусклары төп түләүле отпусклардан һәм өстәмә түләүле отпусклардан тора.

13.4. Муниципаль хезмәткәрләргә ел саен 30 календарь көнлек төп түләүле отпуск бирелә.

13.5. Ел саен өстәмә түләүле отпусклар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм әлеге Кодекста каралган очрақларда бирелә. Тиешле еллар эшлэгән өчен муниципаль хезмәткәргә ел саен өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн хисабына исәпләнә. Еллык төп түләүле отпускның һәм еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми озынлыгы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган эш көне өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук федераль законда каралган бүтән очрақларда ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпуск еллык төп түләүле отпускның гомуми озынлыгының хәзерге өлешеннән һәм тиешле еллар эшлэгән өчен ел саен өстәмә түләүле отпускның озынлыгынан артып китә.

13.6. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләп бирелә ала, шул ук вакытта отпускның бер өлеше 14 календарь көннән ким булмаска тиеш. Эшкә алучы (эш бирүче) вәкиле белән килешү буенча муниципаль хезмәткәргә башка озынлыктагы отпускның бер өлеше бирелергә мөмкин.

13.7. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары белән бер елдан да артык булмаган акчалата ярдәмне саклап калмыйча отпуск бирелергә мөмкин.

13.8. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очрақларда акчалата ярдәмне сакламыйча отпуск бирелә.

14. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт хакы, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр, муниципаль хезмәт стажы

14.1. Муниципаль хезмәткәр хезмәтенә түләү акчалата тәмин итү рәвешендә башкарыла, ул муниципаль хезмәт вазыйфасына ярашлы рәвештә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай хезмәт хакыннан (алга таба - вазыйфай хезмәт хакыннан), шулай ук кодекс белән билгеләнә торган айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләрдән) тора.

14.2. Өстәмә түләүлөргә түбәндәгеләр керә:

- 1) тиешле еллар эшлэгән өчен вазыйфай окладка айлык өстәмә;
- 2) муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазыйфай окладка айлык өстәмә;
- 3) муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәмин итүне, вазифа инструкциясен үтәүне исәпкә алып, түләү тәртибен яллаучы вәкиле (эш бирүче) билгели торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр;
- 4) айлык акчалата бүләкләү;
- 5) класс дәрәжәсе өчен айлык өстәмә;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;
- 7) матди ярдәм.

14.3. Муниципаль хокукый актлар белән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән таләпләрне үтәп, түбәндәге өстәмә түләүләр дә каралырга мөмкин:

- 1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшлэгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә ай саен компенсация түләү;
- 2) төп хезмәт бурычларына хокукый актларга һәм хокукый актлар проектларына хокукый экспертиза үткөрү, хокукый актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү һәм аларны югары юридик белемле юрист яки башкаручы сыйфатында визировкалау (юридик эш өчен өстәмә) кәргән муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләү;
- 3) муниципаль хезмәткәрләргә фән кандидаты профильле гыйльми дәрәжәсе, фән докторы гыйльми дәрәжәсе өчен вазыйфай окладка ай саен өстәмә түләү;
- 4) муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен вазыйфай окладка ай саен өстәмә түләү.

14.4. Муниципаль хезмәткәргә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән очракларда, күләмнәрдә һәм тәртиптә дөүләт серен тәшкил итүче мәгълүматлар белән эшлэгән өчен ай саен вазифа хезмәт хакына өстәмә билгеләнә.

14.5. Вазыйфай хезмәт хакы күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе авыл жирлегә Советының «Депутатларның, үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы жирле үзидарәнең сайлап куелган вазыйфай затларының, авыл жирлегә муниципаль хезмәткәрләренең хезмәт хакы турында» карары белән билгеләнә.

14.6. Муниципаль хезмәткәргә гарантияләнә:

- 1) вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә вазифа бурычларын үтәүне тәмин итүче эш шартлары;
- 2) акчалата тәмин итүне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;
- 3) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылығын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре, шулай ук ел саен түләүле отпуск бирү белән тәмин ителгән ял;
- 4) муниципаль хезмәткәр һәм аның гаилә әгъзаларына медицина хезмәте күрсәтү, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң;
- 5) тиешле еллар хезмәт иткән өчен һәм инвалидлык белән бәйле пенсия тәмин ителеше, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларын аның вазифа бурычларын үтәвә белән бәйле рәвештә вафат булуы очрагында пенсия тәмин ителеше;

6) муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китергән очракта аның вазифа бурычларын үтәве белән бәйле рәвештә мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәтне үтәве вакытында яки аны туктатканнан соң, эмма аның вазифа бурычларын үтәве сәбәпле, авыру яки эшкә сәләтен югалту очрагына мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда вазифа бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланудан, янаулардан һәм башка законсыз гамәлләрдән яклау.

14.7. Жирле үзидарә органы юкка чыгарылу яки жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штаты кыскартылу белән бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе өзәлгәндә, муниципаль хезмәткәргә оешма юкка чыгарылу яки оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылу очрагында хезмәткәрләр өчен хезмәт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.

15. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәәмин итү

15.1. Жирле үзидарә органнарында, муниципаль органнарда муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт турында ТР кодексына (алга таба - күпъеллык хезмәт өчен пенсия) ярашлы рәвештә күпъеллык хезмәт өчен пенсиягә хокуклы.

15.2. Озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия «Иминият пенсияләре турында» гы Федераль законның 8 статьясының 1 өләше нигезендә картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшыкә житкәч яки картлык буенча иминият пенсиясен вакытыннан алда яки инвалидлык буенча иминият пенсиясен билгеләгәндә билгеләнә. Тиешле еллар хезмәт иткән өчен пенсия гомерлеккә билгеләнә һәм ай саен түләнә.

15.3. Муниципаль хезмәт стажы 15 ел булганда муниципаль хезмәткәрләргә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия муниципаль хезмәткәрнең айлык акчалата тотуының 20 проценты күләмендә билгеләнә. 15 елдан артык муниципаль хезмәт стажының һәр тулы елы өчен тиешле еллар эшләгән өчен пенсия айлык акчалата тотуының 3 процентына арта. Шул ук вакытта тиешле еллар эшләгән өчен пенсия күләме муниципаль хезмәткәрнең айлык акчалата тотышының 50 процентыннан артмаска тиеш. Әгәр дә әлегә өләш буенча билгеләнгән хезмәт стажы өчен пенсия күләме «Иминият пенсияләре турында» Федераль законның 16 статьясындагы 1 өләшенә ярашлы билгеләнгән картлык буенча иминият пенсиясенә билгеләнгән фиксацияләнгән түләүдән артмаса, хезмәт стажы өчен пенсия картлык буенча иминият пенсиясенә күрсәтелгән фиксацияләнгән түләүгә тиң күләмдә түләнә.

15.4. Муниципаль хезмәткәрнең күпъеллык хезмәте өчен пенсия күләмен билгеләү муниципаль хезмәт турында ТР Кодексы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте нигезендә башкарыла. Муниципаль хезмәткәрнең тиешле еллар эшләгән өчен пенсиянең максималь күләме Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфасы буенча Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәренең тиешле еллар эшләгән өчен дәүләт пенсиясенәң максималь күләменнән артмаска тиеш.

15.6. Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфасы буенча хезмәт стажы өчен пенсиянең максималь күләмен исәпләгәндә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфай хезмәт хакының максималь күләме кулланыла (әгәр вазыйфай хезмәт хакы максималь һәм минималь әһәмияткә ия булса), ә стаж дәвамлылығы һәм айлык түләүләр муниципаль хезмәткәргә әлеге Кодекс нигезендә тиешле еллар өчен пенсия күләмен билгеләгәндә билгеләнгән шундый ук саннарда исәпкә алына.

15.7. Хезмәт стажы өчен пенсия күләме муниципаль хезмәт туктатылган көнгә яки ул картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшыкә житкән көнгә алмаштырыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яки муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасы буенча, әлеге вазыйфада эшләү вакыты ким дигәндә 12 тулы ай тәшкил итсә, айлык акчалата караудан чыгып, тиешле еллар өчен пенсия билгеләүгә мөрәжәгать иткән затның сайлавы буенча исәпләнә. Муниципаль хезмәтнең күрсәтелгән вазифалары юкка чыгарылган очракта, тиешле еллар өчен пенсия билгеләүгә мөрәжәгать иткән вакытта акчалата тоту күләме муниципаль хезмәтнең шундый ук яки ана тигләштерелгән вазифасы буенча билгеләнә. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының бертөрлелеге Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының бертөрлелеген билгеләү өчен билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

15.8. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия исәпләнә һәм билгеләнә торган айлык акчалата тәмин итү составына муниципаль хезмәтнең аерым шартлары, сыйныф чины, профильле фәнни дәрәжәсе өчен вазифа оклады һәм айлык өстәмәләр кертелә. Шул ук вакытта муниципаль хезмәтнең махсус шартлары өчен айлык өстәмә муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнгә кадәр алты айдан да иртәрәк булмаган билгеләнгән күләмдә кертелә. Тиешле еллар өчен пенсия күләмен исәпләгәндә әлеге өләш нигезендә исәпләнә торган айлык түләүләр, муниципаль хезмәтнең тиешле вазифасы буенча аларны алу шарты белән айлык акчалата тоту составына кертелә.

15.9. Хезмәт стажы өчен пенсия билгеләү Муниципаль хезмәт турында ТР кодексының 28 статьясындагы 1 һәм 2 өлешләренә ярашлы рәвештә хезмәт стажы өчен пенсия алу хокукына ия гражданның гаризасы буенча башкарыла.

15.10. Озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү турында гаризага теркәлә:

1) паспортның яки шәхесне, яшьне, гражданлыкны раслаучы башка документның күчермәсе;

2) хезмәт кенәгәсе күчермәсе, шулай ук кирәк булганда муниципаль хезмәт стажын раслаучы һәм әлеге Кодекстың 30 статьясында күрсәтелгән башка документларның күчермәләре;

3) муниципаль хезмәткәрнең тиешле вазыйфасы буенча күпеллык хезмәт өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәжәгать иткән затның айлык акчалата тәмин ителеше күләме турында белешмә, ул вазыйфай хезмәт хакы һәм айлык түләүләр күләмен, шулай ук муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазыйфай хезмәт хакына айлык өстәмә билгеләнү датасын үз эченә алырга тиеш.

15.11. Әлеге Нигезләмәнең 15.10 пунктында күрсәтелгән документларның күчермәләре белән бергә аларның төп нөсхәләре дә бирелә, алар документларны кабул иткәндә күчермәләр белән чагыштырыла һәм гариза бирүчегә кайтарыла.

15.12. Күпеллык хезмәт өчен пенсия түләү күпеллык хезмәт өчен пенсия билгеләнгән кешенең яшәү урыны буенча башкарыла. Пенсионер яшәү урынын

үзгәрткәндә, озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия түләү, шул исәптән аны китерүне оештыру, аның яңа яшәү урыны яки булу урыны буенча пенсия эше һәм теркәү органнары тарафыннан билгеләнгән тәртиптә бирелгән теркәү турында документлар нигезендә башкарыла.

15.13. Татарстан Республикасы территориясеннән читтә даими яшәү урынына китүче (киткән) кешеләргә хезмәт стажы өчен пенсияләр түләү Татарстан Республикасы дәүләт граждән хезмәткәрләренә хезмәт стажы өчен пенсияләр түләү өчен билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

15.14. Озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү, түләү һәм индексацияләү муниципаль хезмәт турында ТР Кодексы нигезендә башкарыла.

15.15. Муниципаль хезмәткәрнең вазифа бурычларын үтәве, шул исәптән муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң вафат булган очракта, үлгән кешенең гаилә әгъзалары федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә туендыручысын югалту сәбәпле пенсия алу хокукына ия.

16. Муниципаль хезмәт стажы, аны исәпләү һәм билгеләү тәртибе

16.1. Муниципаль хезмәт стажына (гомуми дәвамлылыгына) кертелә торган даими (штат) нигездә эшләү чоры муниципаль хезмәт турында ТР Кодексы белән билгеләнә.

16.2. Муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәткәрләренәң әлегә Нигезләмәгә ярашлы рәвештә өстәмә һөнәри белем алу вакыты, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең федераль законнарга ярашлы рәвештә муниципаль хезмәт вазифасы сакланып калган башка чорлар кертелә.

16.3. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәт стажы дәүләт граждән хезмәткәренәң дәүләт граждәнлык хезмәте стажына тиңләштерелә. Муниципаль хезмәт вазифаларында эшләү вакыты дәүләт граждән хезмәте стажына исәпләнә, ул тиешле еллар эшләгән өчен вазифаи окладка айлык өстәмә билгеләү өчен, тиешле еллар эшләгән өчен ел саен өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын һәм кимчелексез һәм нәтижәле дәүләт граждән хезмәте өчен бүләкләү күләмен билгеләү өчен исәпләнә.

16.4. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү календарь тәртибендә башкарыла, граждәннарның хәрби хезмәткә чакыру буенча булган вакытын исәпкә алмаганда, ул ике эш көне өчен бер хәрби хезмәт көне хисабына исәпләнә. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә хезмәт (эш) чоры суммалана.

16.5. Муниципаль хезмәт стажын раслаучы төп документ - билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсе.

16.6. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә исәпкә алынган хезмәт кенәгәсендәге язмалар хезмәт кенәгәсенә кертелгән көнгә гамәлдә булган хезмәт законнары нигезендә рәсмиләштереләргә тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез булып торган дәрәс булмаган яки төгәл булмаган мәгълүматлар булган очракта, хезмәт кенәгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажын раслаучы язмалар булмаган очракта, әлегә стаж вазифага билгеләнү һәм вазифадан азат итү турындагы документлар күчәрмәләре кушымтасы белән бирелгән белешмәләр нигезендә

раслана, алар элге стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслый.

16.7. Хәрби хезмәтне, аңа тинләштерелгән башка хезмәтне, шулай ук федераль салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренең хезмәтне үтү чоры хәрби билетлар, хәрби комиссариатлар, хәрби бүлекчәләр, архив учреждениеләре белешмәләре, хезмәт кенәгәсендәге язмалар, хезмәт исемлекләре белән расланырга мөмкин.

16.8. Муниципаль хезмәт турында ТР кодексының 29 статьясында каралган вазыйфаларда хезмәт итү (эшләү) чорларын раслау өчен хокукый актларның күчермәләре яки алардан вазыйфага билгеләү яки вазыйфадан азат итү турында өземтәләр тәкъдим ителергә мөмкин.

16.9. Тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләүләр билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын билгеләү, хезмәттә югары казанышлар өчен бүләкләү күләмен билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәт стажын билгеләү буенча комиссия карары нигезендә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын били торган жирле үзидарә органы акты (күрсәтмәсе) белән билгеләнә.

16.10. Озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәт стажын раслаучы билгеләнгән тәртиптә тапшырылган документлар нигезендә, озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан озак еллар хезмәт иткән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәткәр мөрәжәгать иткәндә, аның гаризасы буенча билгеләнә.

17. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү, муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылыгы

17.1. Муниципаль хезмәткәрләренең үз вазифаларын намуслы һәм нәтиҗәле башкарганнары, кимчелексез хезмәтләре, аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгәннәре өчен аңа түбәндәге төр бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә акчалата бүләкләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән мактау грамотасы яки башка төр бүләкләр белән бүләкләү;
- 5) закон нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;
- 6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирлек уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән бүләкләүнең башка төрләре.

17.1.2. Әлге Нигезләмәнең 17.1 пунктындагы 1 - 4 пунктчалары нигезендә муниципаль хезмәткәрне хуплау һәм бүләкләү турында карар жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан кабул ителә, ә әлге Нигезләмәнең 17.1 пунктындагы 5 - 6 пунктчалары нигезендә муниципаль хезмәткәрне хуплау һәм бүләкләү турында карар жирлек башлыгы тәкъдире буенча Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

17.1.3. Муниципаль хезмәткәргә әлге Нигезләмәнең 17.1 пунктындагы 2 пунктчасында каралган бер тапкыр бирелә торган бүләкләү муниципаль

хезмэткэрлэрнең билгелэнгән хезмэт хақы фонды чикләрендә жирлек Советы тарафыннан расланган тәртиптә һәм күләмдә түләнә.

17.1.4. Хуплау һәм бүләкләү турында тиешле язма муниципаль хезмэткэрнең хезмэт кенәгәсенә һәм шәхси эшенә кертелә.

17.2. Дисциплинар жинаять кылган өчен - муниципаль хезмэткэрләр аңа йөклэнгән хезмэт бурычларын үтәмэгән яки тиешенчә үтәмэгән өчен - яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар жәзаларны кулланырга хокуклы:

1) искәрмә;

2) шелтә;

3) муниципаль хезмэттән тиешле нигезләр буенча азат итү.

17.2.1. Дисциплинар хата жибәргән муниципаль хезмэткэр вакытлыча (эмма бер айдан артык түгел), аның дисциплинар жаваплылыгы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнчә, акчалата тотуны саклап, вазифа бурычларын үтәүдән читләштерелгә мөмкин. Муниципаль хезмэткэрне бу очракта вазифа бурычларын үтәүдән читләштерү муниципаль хокукый акт белән башкарыла.

17.2.2. Һәр дисциплинар хата өчен бер генә дисциплинар жәза кулланыла ала.

17.2.3. Дисциплинар жәза кулланылганчы, жирле үзидарә органы житәкчесе муниципаль хезмэткәрдән аңлатманы язма рәвештә таләп итәргә тиеш. Муниципаль хезмэткэр тарафыннан аңлатма бирелмәгән очракта, 2 эш көне тәмамлангач, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмэткэрнең язма рәвештә аңлатма бирүдән баш тартуы дисциплинар жәзаны куллану өчен киртә түгел.

17.2.4. Дисциплинар жәзаны кулланганчы хезмэт тикшерүе үткәрелә.

17.2.5. Дисциплинар жәзаны кулланганда муниципаль хезмэткэрләр тарафыннан кылынган дисциплинар жинаятьнең авырлыгы, аның гаебе дәрәжәсе, дисциплинар жинаять кылынган шартлар һәм муниципаль хезмэткэрләрнең үз вазифа бурычларын үтәвенә алдынгы нәтижеләре исәпкә алына.

17.2.6. Дисциплинар жәза дисциплинар жинаять ачыкланганнан соң, эмма аны тапканнан соң бер айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмэткэрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлегә, ялда булуы, житди сәбәпләр аркасында хезмәттә булмауның башка очраklarын, шулай ук хезмэт тикшерүе үткөрү вакытын исәпкә алмаганда кулланыла.

17.2.7. Дисциплинар жәза дисциплинар жинаять кылынганнан соң алты айдан соңрак, ә финанс-хужалык эшчәнлегә яки аудитор тикшерүе нәтижеләре буенча дисциплинар жинаять кылынганнан соң ике елдан соң кулланыла алмый. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча эш вакыты кертелми.

17.2.8. Муниципаль хезмэткэргә карата дисциплинар жәзаны куллану турында боерыкның күчәрмәсе, аны куллану нигезләрен күрсәтеп, муниципаль хезмэткэргә, хезмэткэрнең эштә булмавын исәпкә алмаганда, өч эш көне дәвамында кулъязмага тапшырыла. Әгәр хезмэткэр әлегә боерык белән имза куеп танышудан баш тартса, тиешле акт төзелә.

17.2.9. Муниципаль хезмэткэр дисциплинар жәзаны язма рәвештә дәүләт хезмэт инспекциясенә һәм (яки) шәхси хезмэт бәхәсләрен карау органнарына шикаять итәргә хокуклы.

17.2.10. Әгәр дисциплинар жәза кулланылган көннән алып бер ел дәвамында муниципаль хезмэткэр яңа дисциплинар жәзага дучар ителмәсә, ул дисциплинар жәзага ия түгел дип санала.

17.2.11. Жирле үзидарэ органы житэкчесе муниципаль хезмэткөрдөн муниципаль хезмэткөрнең язма гаризасы һәм аның турыдан-туры житэкчесе үтенече буенча дисциплинар жэза кулланылганнан соң бер ел узганчы дисциплинар жэзаны алып куя.

18. Чикләүләрне һәм тыюларны үтәмэгән өчен, мәнфэгатьләр конфликтыны кисәтү яки жайга салу турында таләпләрне һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмэгән өчен жэзалар

18.1. Муниципаль хезмэткөрлөргә чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфэгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» гы Федераль закон, «Коррупциягә каршы тору турында» гы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмэгән өчен өлеге Нигезләмәнең 17.2 пункттында каралган жэзалар кулланыла.

18.2. Муниципаль хезмэткөр өлеге Нигезләмәнең 6 һәм 7 статьяларында каралган хокук бозулар кылынган очракта ышанычны югалту сәбәпле муниципаль хезмэттән азат ителергә тиеш.

18.3. Өлеге Нигезләмәнең 6, 7 статьяларында һәм 17.2 пункттында каралган жэзалар яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан түбәндәгеләр нигезендә кулланыла:

1) коррупция һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба - хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) яки «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрдәге № 273-ФЗ Федераль законның 13_4 статьясы нигезендә Россия Федерациясе Президенты хакимиятенә вәкаләтле бүлекчәсе тарафыннан үткөрелгән тикшерү нәтижәләре турында доклад;

2) тикшерү нәтижәләре турындагы доклад комиссиягә жиберелгән очракта муниципаль хезмэткөрләрнең хезмэт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфэгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тәкъдимнәре;

2.1) коррупция һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсенә коррупциячел хокук бозулар кылу турында доклады, анда аны башкаруның фактик шартлары бәян ителә, һәм муниципаль хезмэткөрнең аның ризалыгы белән һәм коррупциячел хокук бозу фактын тану шарты белән генә (ышанычны югалту сәбәпле эштән азат итү рәвешендә жэза кулланудан тыш) язмача аңлатмасы;

3) муниципаль хезмэткөр аңлатмалары;

4) башка материаллар.

18.4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлеге тарафыннан тикшерү үткөрү өчен нигез булып язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат тора:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарэ органнары һәм аларның вазыйфай затлары;

2) сәяси партияләрнең төбәк яки жирле бүлекчәләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән, сәяси партияләр булмаган төбәк ижтимагый берләшмәләре;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән ижтимагый совет;

4) массакулэм мэгълумат чаралары.

18.5. Аноним хэбэрлэр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмэте бүлеге тарафыннан тикшерү үткэрү өчен нигез булып хезмэт итэ алмый.

18.6. Тикшерү узганчы, хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмэте бүлеге муниципаль хезмэткөрдән аңлатманы язма рәвештә таләп итэргә тиеш. Әгәр ике эш көне тәмамлангач, муниципаль хезмэткәр тарафыннан күрсәтелгән аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмэткәр тарафыннан аңлатма бирмәү тикшерү үткэрү өчен киртә түгел.

18.7. Муниципаль хезмэткәр әлеге Нигезләмәнең 6.5 яки 6.7 пунктларында каралган хокук бозуларны кылган очракта, тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмэткәрнең язмага аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмэте бүлеге тарафыннан муниципаль хезмэткәрләрнең хезмэт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссиягә тапшырыла, ул муниципаль хезмэткәргә карата дисциплинар жәза бирү буенча яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тәкъдимнәр эзерли.

Муниципаль хезмэткәрләр башка хокук бозулар кылган очракта тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмэткәрнең язмага аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмэте бүлеге тарафыннан яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

18.8. Әлеге Нигезләмәнең 6, 7 статьялары һәм 17.2 пунктында каралган жәзаларны кулланганда муниципаль хезмэткәрләрнең коррупциячел хокук бозу характеры, аның авырлыгы, аны башкарган шартлар, муниципаль хезмэткәрләрнең башка чикләүләрне һәм тьюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турындагы таләпләрне үтәвә һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәвә исәпкә алына, шулай ук муниципаль хезмэткәрләрнең үз вазифаи бурычларын үтәүнең алдынгы нәтижәләре.

18.9. Әлеге Нигезләмәнең 6, 7 статьялары һәм 17.2 пунктында каралган жәзалар муниципаль хезмэткәрләрнең коррупциячел хокук бозулар кылганнары ачыкланганнан соң бер айдан да соңга калмыйча, муниципаль хезмэткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлеге, ялда булуы чорын, житди сәбәпләр аркасында хезмәттә булмауның башка очраklarын, шулай ук хокук бозуларны профилактикалау һәм күрсәтелгән тикшерү материалларын карау турында кадрлар хезмэте бүлекчәсе тарафыннан муниципаль хезмэткәрләрнең хезмэт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тарафыннан күрсәтелгән тикшерү вакытын исәпкә алмаганда. Шул ук вакытта жәза коррупцион хокук бозу кылынганнан соң алты айдан да соңга калмыйча кулланылырга тиеш.

18.10. Коррупциячел хокук бозулар кылган очракта муниципаль хезмэткәргә карата жәзаны куллану турында боерыкта жәзаны куллану нигезе буларак «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законның 27.1 статьясының 1 яки 2 өлеше күрсәтелә.

18.11. Муниципаль хезмэткәргә карата хокук бозулар һәм аларның нигезләмәләре бозылган норматив хокукий актлар күрсәтелгән жәзаны куллану турында яки муниципаль хезмэткәргә карата мондый жәзаны кулланудан баш тарту турында боерыкның күчермәсе, мотивлар күрсәтелеп, тиешле акт чыккан көннән алып өч эш көне дәвамында расписка алып муниципаль хезмэткәргә тапшырыла.

Әгәр муниципаль хезмәткәр әлеге расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

18.12. Жәза федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәр тарафыннан шикаять ителергә мөмкин.

18.13. Әгәр дә бер ел эчендә муниципаль хезмәткәр әлеге Нигезләмәнәң 17.2 пунктның 1 яки 2 пунктчасында каралган дисциплинар жәзага тартылмаса, ул жәзага тартылмый дип санала.

18.14. Эшкә алучының вәкиле (эш бирүче) әлеге Нигезләмәнәң 17.2 пунктның 1 яки 2 пунктчасында каралган дисциплинар жәзаны үз инициативасы буенча, муниципаль хезмәткәрнәң язма гаризасы буенча яки аның турыдан-туры житәкчесе үтенече буенча дисциплинар жәзаны кулланганнан соң бер ел узганчы муниципаль хезмәткәрдән алырга хокуклы.

19. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

19.1. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше үз эченә ала:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын формалаштыру;

2) муниципаль хезмәт турындагы закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм әлеге тәкъдимнәргә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кертү;

3) муниципаль хезмәткә керү, аны узу, хезмәт килешүе (контракты) төзү, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләү, муниципаль хезмәт вазыйфасыннан азат итү, муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәттән азат итү һәм аның пенсиягә чыгуы белән бәйлә боерыклар проектларын әзерләүне оештыру, муниципаль вазыйфаларны биләгән затларның пенсиясенә өстәмә түләүләргә рәсмиләштерү өчен документлар әзерләү, муниципаль хезмәткәрләрнәң күпеллык хезмәте өчен пенсия һәм тиешле документлар рәсмиләштерү;

4) муниципаль хезмәткәрләрнәң хезмәт кенәгәләрен алып бару (булган очракта), муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан муниципаль хезмәт үткән чорда хезмәт эшчәнлегә турында мәгълүмат формалаштыру һәм күрсәтелгән мәгълүматларны Россия Федерациясә Пенсия фондының мәгълүмати ресурсларында саклау өчен мәжбүри пенсия иминияте системасында индивидуаль (персонификацияләнгән) исәп-хисап турында Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнәң шәхси эшләрен алып бару;

6) муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;

7) муниципаль хезмәткәрләрнәң хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;

8) муниципаль хезмәтнәң вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәрү;

9) муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү;

10) кадрлар резервы белән эшне оештыру һәм аны нәтижәле куллану;

11) муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тәкъдим иткән шәхси мәгълүматларның һәм башка мәгълүматларның дөреслеген тикшерүне оештыру,

шулай ук дәүләт серен тәшкил итүче мәгълүматларга билгеләнгән формадагы рөхсәтне рәсмиләштерү;

12) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне тикшерүне оештыру, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләрне үтәүне оештыру;

13) муниципаль хезмәтнең хокукый һәм башка мәсьәләләре буенча муниципаль хезмәткәрләргә консультация бирү;

14) хезмәт законнары һәм әлеге Кодекс белән билгеләнгән кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.».

20. Килешү нигезендә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләү

20.1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын формалаштыру максатларында жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт өчен гражданны килешү нигезендә Россия Федерациясенә Мәгариф турындагы законнары нигезендә һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып әзерләүне оештыра ала.

20.2. Муниципаль хезмәтне үтү бурычы белән максатчан уку турында килешү (алга таба - максатчан уку турында килешү) жирле үзидарә органы һәм граждан арасында төзелә һәм укуны тәмамлаганнан соң билгеләнгән вакыт эчендә күрсәтелгән жирле үзидарә органында муниципаль хезмәт үтү буенча гражданны йөкләмәсен күздә тотта.

20.3. Максатлы уку турында килешү конкурс нигезендә төзелә

20.4. Конкурс жирле үзидарә органы тарафыннан игълан ителә һәм конкурс комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

20.5. Максатлы уку турында килешү төзү өчен конкурс үткәрү турында мәгълүмат «Наш Черемшан»-«Безнең Чирмешән» газетасында басылып чыгарга һәм Чирмешән муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә әлеге конкурс уздырылуга бер айдан да соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

20.6. Конкурсны үткәрү турында 20.5 пункттында каралган мәгълүматта укуны тәмамлаганнан соң гражданны тарафыннан биләнергә тиешле муниципаль хезмәт вазифалары төркемнәре күрсәтелә;

бу вазифаларга квалификация таләпләре;

конкурста 20.8 пунктка ярашлы рәвештә тапшырыла торган документлар исемлегә, аларны кабул итү урыны һәм вакыты;

срок, ул тәмамланганчы әлеге документлар кабул ителә;

конкурсны үткәрү көне, урыны һәм тәртибе;

максатлы уку турында килешү төзү өчен кандидатларны бәяләү һәм сайлау өчен кулланыла торган конкурс процедуралары;

язулы бирем темасы (әгәр конкурс комиссиясе кулланган конкурс процедураларының берсе язма бирем булса), шулай ук башка мәгълүмати материаллар да булырга мөмкин.

20.7. Максатлы уку турында килешү төзү конкурсында беренче тапкыр урта һөнәри яки югары белемне көндөзгә уку формасы буенча Россия Федерациясе

бюджет системасы бюджетлары акчалары хисабына алуучы гражданныр катнаша ала. Элеге конкурста катнашучы гражданны муниципаль хезмэткә кергәндә, шулай ук элеге Нигезләмәненң 20.14 пункттында каралган бөтен срок дәвамында муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законда билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

20.8. Конкурста катнашырга теләк белдергән гражданны жирле үзидарә органына тәкъдим итә:

1) шәхси гариза;

2) муниципаль хезмэткә керүче гражданны жирле үзидарә органына тәкъдим итү өчен федераль закон нигезендә расланган форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкета, фотографияне кушып;

3) паспортның күчермәсе (конкурста килгәч паспорт үзе күрсәтелә);

4) гражданның хезмэт (һөнәри) эшчәнлеген раслаучы хезмэт кенәгәсе күчермәсе яки башка документлар (элек хезмэт (һөнәри) эшчәнлегә гамәлгә ашырылмаган очрактан тыш);

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында»гы Федераль закон нигезендә гражданның муниципаль хезмэткә керүенә һәм аны үтүенә комачаулаучы авыру булмавы турында медицина оешмасының нәтижәсе;

б) белем бирү оешмасының белешмәсе, гражданның беренче тапкыр көндәзгә уку формасы буенча Россия Федерациясе бюджет системасы бюджеты акчалары хисабына урта һөнәри яки югары белем алуын раслый, шулай ук үзләштерә торган белем бирү программасы (һөнәр атамасы, белгечлегә яки эзерлек юнәлешә күрсәтелгән), гражданның уку планы нигезендә аралык аттестацияләр узган нәтижәләре, аның уставта һәм мәгариф оешмасының эчке тәртибе кагыйдәләрендә каралган бурычларын үтәве турында мәгълүмат бирә.

20.9. Жирле үзидарә органы житәкчесә карары буенча элеге Нигезләмәненң 20.8 пункттына ярашлы рәвештә гражданны тарафыннан тапшырылган документларга кертелгән шәхси мәгълүматларның һәм башка мәгълүматларның дәрәсләген һәм тулылыгын тикшерү мөмкин.

20.10. Конкурс комиссиясе дөгъвачыларны 20.8 пункттының 1 - 6 өлешендә күрсәтелгән документлар нигезендә, шулай ук конкурс процедуралары нәтижәләре буенча бәяли. Жирле үзидарә органы карары буенча конкурс процедуралары индивидуаль әңгәмә, тест һәм (яки) язма биремне күздә тотат.

20.11. Конкурс комиссиясе утырышлар үткәрә һәм муниципаль хезмэт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү өчен муниципаль район Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә максатчан уку турында килешү төзү турында карар кабул итә.

20.12. Конкурста катнашкан гражданныр аның тәмамлануына бер ай эчендә язма рәвештә нәтижәләр турында хәбәр ителә.

20.13. Конкурста катнашу белән бәйлә чыгымнар (конкурс уздырыла торган урынга бару һәм кире кайту, торақ бинаны арендау, яшәү, элемент чаралары хезмәтләреннән файдалану һәм башкалар) гражданныр тарафыннан үз акчалары хисабына башкарыла.

20.14. Максатлы укуны тәмамлаганнан соң муниципаль хезмәтне мәжбүри үтү вакыты максатчан уку турында килешү белән билгеләнә. Күрсәтелгән срок жирле үзидарә органы максатчан уку турында килешүгә ярашлы рәвештә гражданны

социаль ярдәм чаралары биргән вакыттан да ким булмашка тиеш, әмма биш елдан артык түгел.

20.15. Максатлы уку туында килешү якларының йөкләмәләре һәм жаваплылыгы Россия Федерациясе законнарына ярашлы рәвештә максатчан уку туында килешү белән билгеләнә.

20.16. Максатлы уку туында килешү граждандан белән бер тапкыр төзелергә мөмкин.

20.17. Максатлы уку туында килешүдә каралган чыгымнарны финанс белән тәмин итү жирле бюджет акчалары хисабына башкарыла.

21. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары

Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары Россия Федерациясе Хезмәт Кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләр белән шәхси мәгълүматлар өлкәсендә Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

22. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару тәртибе

22.1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше ачыла, аңа муниципаль хезмәткә керү, аны узу һәм муниципаль хезмәттән азат итү белән бәйле документлар кушыла.

22.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат иткәндә аның шәхси эше жирле үзидарә органы архивында, муниципаль хезмәтнең соңгы урынында саклана.

22.3. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазифасын биләгән жирле үзидарә органын бетергәндә, аның шәхси эше жирле үзидарә органнары функцияләре тапшырылган жирле үзидарә органына яки аларның хокукый варисларына саклауга тапшырыла.

22.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару дөүләт граждандан хезмәткәренә шәхси эшен алып бару өчен билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

23. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры

23.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры алып барыла.

23.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан чыгарыла

23.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) очракта йә муниципаль хезмәткәрне хәбәрсез югалган дип таныган яисә аны закон көченә кергән суд карары белән үлгән дип игълан иткән очракта, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан үлгән (һәлак булган) көннең яисә суд карары законлы көченә кергән көннең иртәгесеннән алып торган көнгә төшереп калдырыла.

24. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре

Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштырганда Чирмешән муниципаль районының жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт туында ТР

кодексында билгелэнгән муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре белән житәкчелек итә.

25. Муниципаль хезмәтне финанслау

Муниципаль хезмәтне финанслау жирле бюджетлар хисабына башкарыла, шул исәптән муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт хакына чыгымнар, пенсия белән тәмин итү, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрне тәмин итү белән бәйле башка чыгымнар, әгәр федераль закон яки муниципаль хезмәт турында ТР Кодексы белән башкача билгеләнмәгән булса.

26. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары

Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль хезмәтне үстерү программалары һәм Татарстан Республикасы муниципаль хезмәтен үстерү программалары белән тәмин ителә, алар жирле бюджетлар һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслана.